

Hem>Familjefrågor och arv>Arv>Arvsrätt

Arvsrätt

Belgien

Faktabladet har tagits fram i samarbete med rådet för notaries i EU (CNUE).

1 Hur upprättas ett förordnande om kvarlåtenskap (testamente, gemensamt testamente, arvsavtal)?

Belgisk rätt erkänner i huvudsak följande tre former av testamenten: **autentiska testamenten** eller **testamenten som bestyrkts av notarie, holografiska testamenten** (som ska vara skriftliga och ha daterats och undertecknats av testatorn själv) och **internationella testamenten**.

Testatorn ska fritt och på ett giltigt sätt kunna uttrycka sin vilja (artiklarna 901–904 i den belgiska civillagen).

Arvsavtal är i princip förbjudna, utom i undantagsfall.

I en gränsöverskridande situation är ett testamente i princip giltigt i Belgien om det uppfyller kraven enligt lagen på den plats där det upprättades (*locus regit actum*) eller någon av de andra lagar som tas upp i Haagkonventionen av den 5 oktober 1961.

2 Bör förordnandet registreras och i så fall hur?

Den notarie som tar emot ett autentiskt eller internationellt testamente eller till vilken ett holografiskt testamente lämnas in är skyldig att registrera detta i det centrala registret över testamenten, som förvaltas av det belgiska notarieförbundet (Fédération Royale du Notariat belge). Vad gäller holografiska testamenten som lämnas in till en notarie kan testatorn neka notarien att registrera sitt testamente i detta register.

3 Finns det restriktioner vad gäller rätten att fritt förordna om sin kvarlåtenskap (t.ex. laglott)?

Belgisk rätt erkänner principen om lotter, enligt vilken en minsta del (laglott) av arvet, i förekommande fall, måste tillfalla den efterlevande maken, barnen och den avlidnes föräldrar.

Vad gäller barnen (eller släktingar i nedstigande led) uppgår denna laglott till hälften av arvet om det finns ett barn, till 2/3 när det rör sig om två barn och till 3/4 om det finns tre barn eller fler.

Vad gäller fadern och modern har vardera rätt till en fjärdedel av arvet om det saknas släktingar i nedstigande led. I detta fall kan dock de gåvor som lämnas till den efterlevande maken omfatta hela dödsboet.

Den efterlevande maken får själv alltid åtminstone antingen nyttjanderätt till hälften av de tillgångar som dödsboet består av eller nyttjanderätt till den fastighet som fungerat som huvudsakligt boende och den tillhörande lösa egendomen, även om detta överskrider hälften av dödsboet.

Om testatorn har valt att inte ta hänsyn till laglotten i sitt testamente och arvingarna är överens om att respektera dennes vilja kan testamentet i så fall följas. Men de vilkas laglott inte har respekterats och som vill ha tillbaka den kan väcka talan om nedsättning.

4 Vem ärver, och hur mycket, om det inte finns något förordnande om kvarlåtenskap?

Om den avlidne inte var gift och inte hade några barn ska släktingarna i uppstigande led och andra släktingar på samma sidolinjer (syskon) ärva i första hand. Fadern och modern erhåller en fjärdedel vardera och resten tillfaller syskonen eller, i förekommande fall, deras släktingar i nedstigande led. Om en av eller båda föräldrarna har avlidit tillfaller dess/deras del/delar syskonen. Om det saknas släktingar i uppstigande led och syskon eller deras släktingar i nedstigande led fördelas arvet till hälften mellan släktingarna på moderns och till hälften mellan släktingarna på faderns (mor-/farbröder, faster/moster, kusiner etc.).

Om en ogift avlidne efterlämnar barn utesluter dessa alla andra familjemedlemmar, och de delar på hela arvet i lika stora delar. Om ett barn har avlidit (eller avstår från arvet eller är olämpligt) och har efterlämnat släktingar i nedstigande led får emellertid dessa ärva i stället för det barn som avlidit, avstått från arvet eller är olämpligt.

Om den avlidne efterlämnar en make och barn ska den efterlevande maken få nyttjanderätt (rätt att använda ett föremål och erhålla behållningen av detta) till hela kvarlåtenskapen. Barnen ärver äganderätten utan brukanderätt i lika delar.

Om maken efterlämnar en make men inga barn blir den efterlevande maken den enda arvingen, om det inte finns några släktingar i uppstigande led och andra släktingar på samma sidolinjer till den avlidne fram till den fjärde graden. Om sådana finns erhåller den efterlevande maken i princip nyttjanderätten och övriga arvingar äganderätten utan nyttjanderätt. Den del som den efterlevande maken erhåller i detta scenario beror dock också på makarnas egendomsordning: om makarna var gifta enligt egendomsgemenskap ärver den efterlevande maken delen tillhörande den först avlidna i denna gemenskap med full besittningsrätt.

Om den avlidne efterlämnar en person med vilken han/hon ingått registrerat partnerskap är den form av registrerat partnerskap som erkänns i Belgien "lagstadgat samboskap". Den efterlevande sambon har som arvsrätt nyttjanderätt till den fastighet som under det gemensamma livet fungerat som familjens bostad, liksom till den tillhörande lösa egendomen. Sambon kan dock berövas nyttjanderätten genom testamentet eller genom gåvor mellan levande som beviljas andra personer.

Om den avlidne efterlämnar en partner med vilken denne inte hade ingått registrerat partnerskap – vanligt samboskap (sammansboende, oregistrerat) kan partnern endast ärva om den avlidne har angett detta i sitt testamente. Enligt belgisk rätt har personen i fråga ingen egentlig arvsrätt.

5 Vilken typ av myndighet är behörig när det gäller

5.1 arvsrättsliga frågor?

Det finns ingen särskild myndighet som ansvarar för arvsförfarandet.

Enligt lag ska dock en notarie delta när det rör sig om ett holografiskt eller internationellt testamente. I vissa situationer kan dessutom förstainstansdomstolen (eller en fredsdomare) behöva ingripa, i synnerhet i följande fall: i händelse av att arvet tillfaller rättsinkapabla (minderåriga etc.), i händelse av att arvet accepteras utan ansvar för boets skulder utöver tillgångarna, i händelse av att dödsboet saknar arvinge, när ett beslut om besittningsrätt krävs eller ett legat frigörs, i händelse av en tvist rörande uppgörelse/fördelning som leder till deltagande av en notarie som utses av domstolen.

5.2 att ta emot en förklaring om avstående från eller accept av arv?

Det räcker med att en person avlider för att äganderätten till kvarlåtenskapen ska överföras till de arvsberättigade.

De har dock ett val: ett arv kan nämligen accepteras helt och hållet eller utan ansvar för boets skulder utöver tillgångarna. Man kan också välja att avstå från arvet.

Accepten kan vara uttrycklig eller underförstådd. Den är uttrycklig när man antar titeln eller egenskapen arvinge i en officiell eller privat handling. Den är underförstådd när arvingen agerar på ett sätt som nödvändigtvis förutsätter att denne har för avsikt att acceptera och som denne endast har rätt till i egenskap av arvinge.

Det går att acceptera ett arv "utan ansvar för boets skulder utöver tillgångarna" genom att följa det förfarande som anges i artiklarna 793 och följande i civillagen.

Den arvinge som önskar acceptera ett arv utan ansvar för boets skulder utöver tillgångarna ska lämna en förklaring till **kansliet vid förstainstansdomstolen** vid den domsaga där arvsförfarandet inleds eller **inför en notarie**.

Det går också att avstå från arvet genom att inställa sig med en kopia av dödsbeviset hos **kansliet vid förstainstansdomstolen** på den plats där den avlidne var bosatt och genom att där underteckna ett intyg om avstående (artikel 784 och följande i civillagen) eller **inför en notarie**.

Förklaringarna ska registreras i det register som förs vid kansliet på den plats där arvsförfarandet inleds.

5.3 att ta emot en förklaring om avstående från eller accept av legat?

Se nedan (punkt 7).

5.4 att ta emot en förklaring om avstående från eller accept av laglott?

Det finns inget särskilt förfarande (se punkt 3 ovan).

6 Ge en kort beskrivning att förfarandet för att göra upp arvsfrågan enligt nationell lag, inklusive avveckling av egendom och fördelningen av tillgångar (detta omfattar information om huruvida arvsförfarandet inleds av en domstol, annan behörig domstol eller på eget initiativ).

Den belgiska civillagen tillämpar principen om att arvet tillfaller arvingarna automatiskt, utan att något förfarande behöver inledas.

Det räcker med att en person avlider för att dennes arvingar ska bli ansvariga för dennes tillgångar, rättigheter och effekter, med skyldighet att erlägga dödsboets avgifter (artiklarna 718 och 724 i civillagen). [Det finns emellertid undantag: se punkt 7 nedan].

I händelse av juridisk uppgörelse/fördelning kommer arvsförfarandet att påskyndas av en notarie som utsetts av domstolen och avslutas med en bouppteckning. I händelse av uppgörelse/uppdelning i godo kommer endast fördelningen av fastigheter att skötas med hjälp av en notarie.

7 Hur och när blir någon arvtagare eller testamentstagare?

Belgisk rätt styrs av principen om att det räcker med att en person avlider för att arvingarna ska anförtros hela kvarlåtenskapen (tillgångar och skulder). Dock gäller följande:

Mottagare av universella legat som fastställts i ett holografiskt eller internationellt testamente måste erhålla ett "beslut om besittningsrätt" från **familjedomstolens** ordförande (artikel 1008 i civillagen).

Mottagare av särskilda legat (artikel 1014 i civillagen), mottagare av generella legat (artikel 1011 i civillagen) och, om det finns laglotsberättigade arvingar, mottagare av universella legat som inrättats genom autentiskt testamente (artikel 1004 i civillagen) ska begära ett "frigörande av legat".

Vissa kategorier av testamentstagare måste även erhålla tillstånd från en offentlig myndighet för att acceptera de legat som lämnats till dem (exempelvis legat till förmån för en kommun, till en allmännyttig inrättning och, i vissa fall, till en stiftelse eller sammanslutning som drivs utan vinstmål).

8 Är arvtagarna ansvariga för den avlidnes skulder och om ja, under vilka villkor?

Ja, om de godtar arvsföljden till punkt och pricka. I detta fall ska de stå för alla kostnader och skulder som hör ihop med arvet (artikel 724 i civillagen).

Om arvingarna accepterar arvet utan ansvar för boets skulder utöver tillgångarna hålls de inte ansvariga för dödsboets skulder utöver de tillgångar som de kommer att ta emot (artikel 802 i civillagen). Den arvinge som önskar acceptera ett arv utan ansvar för boets skulder utöver tillgångarna bör lämna en särskild förklaring till kansliet vid **förstainstansdomstolen** vid den domsaga där arvsförfarandet inleds eller inför en notarie.

Nej, om de avstår från arvet genom en förklaring till kansliet vid samma **förstainstansdomstol** eller inför en notarie (artikel 785 i civillagen).

Dessutom är den särskilda testamentstagaren i princip inte ansvarig för dödsboets skulder (artikel 1024 i civillagen), till skillnad från en universell testamentstagare eller en generell testamentstagare.

9 Vilka handlingar och/eller vilken information krävs vanligtvis för registrering av fast egendom?

Genom lagen om inteckningar av den 16 december 1851 regleras offentliggörandet av fastighetstransaktioner genom att det i artikel 1 anges att alla benefika eller onerösa transaktioner som görs mellan levande personer rörande fast egendom (bortsett från företrädesrätt och inteckningar) ska skrivas in i fastighetsregistret vid den domsaga där egendomen är belägen.

I artikel 2 i samma lag förtydligas i detta avseende att endast domar, officiella handlingar och undertecknade handlingar som vitsordats eller ej inför domstol eller inför notarie får skrivas in. Fullmakter som rör dessa handlingar ska lämnas in i samma form.

Lagen av den 16 december 1851 innehåller dock ingen bestämmelse om offentliggörande i händelse av överlåtelse av egendom vid dödsfall.

Lagen föreskriver dock att skifteshandlingarna ska skrivas in. Vid detta tillfälle ska alla arvingar, oavsett om de är mottagare av fastigheter eller inte, följaktligen identifieras i den handling som kommer att skrivas in i inteckningsregistret. Detta gäller också vid offentlig auktion eller försäljning i godo av oskiftade fastigheter mellan arvingarna.

9.1 Är det obligatoriskt, eller obligatoriskt på begäran, att utse en boutredningsman? Om det är obligatoriskt eller obligatoriskt på begäran, vilka steg ska i så fall vidtas?

I Belgien finns det i princip inget system för förvaltning av kvarlåtenskapen.

I artikel 803a i civillagen anges emellertid att den arvinge som har accepterat arvet utan ansvar för boets skulder utöver tillgångarna kan befria sig från förvaltningen och uppdelningen av dödsboet. Arvingen ska på förhand begära att en förvaltare utses, genom beslut från familjedomstolen. Denne ska anförtros hela kvarlåtenskapen och utföra uppdelningen i enlighet med vissa regler.

Dessutom anges i artikel 804 att varje berörd part, i händelse av att de arvsberättigades eller testamentstagarnas intressen skulle kunna äventyras genom försummelse eller genom den mottagande arvingens förmögenhetssituation, kan kräva att denne ska ersättas av en förvaltare med ansvar för uppdelningen av kvarlåtenskapen. Denna förvaltare utses genom ett interimistiskt beslut efter att arvingen hörts eller kontaktats på förhand.

För övrigt kan testatorn utse en testamentsexekutor med ansvar för att säkerställa att testamentet verkställs korrekt.

9.2 Vem är behörig att verkställa förordnande om den avlidnes kvarlåtenskap och/eller har rätt att ha hand om boutredningen?

Se föregående fråga.

9.3 Vilka befogenheter har en boutredningsman?

Den förvaltare som utses enligt artiklarna 803a och 804 har samma befogenheter som den mottagande arvingen själv skulle ha haft. Denne har samma skyldigheter som arvingen, men behöver inte lämna någon säkerhet.

10 Vilka handlingar utfärdas vanligtvis enligt nationell lagstiftning under eller efter ett arvsmål för att bevisa förmånstagarnas ställning och rättigheter? Har de särskilda bevisvärden?

Arvsrätten bevisas med hjälp av ett intyg om kända förhållanden och ett certifikat/intyg om arvsrätten (= vanligast). Det sistnämnda utfärdas av notarien eller, på vissa villkor, av mottagaren vid det kontor för arvsrätt som har behörighet att ta emot den avlidne personens anmälan av arv (artikel 1240a i civillagen).

En handling som upprättats eller registrerats av en juridiskt utbildad tjänsteman är en handling som styrker förhållanden. Den har bevisvärde: det som anges av den som upprättar handlingen ska anses stämma. Notarien bekräftar vissa fakta genom att intyga identiteten på de personer som närvarar och genom att fastställa det som de ber honom/henne att dokumentera. Det faktum att handlingen upprättats eller registrerats av en juridiskt utbildad tjänsteman styrker att dess innehåll är autentiskt. Den autentiska handlingens datering kan heller inte bestridas. En uppgift i en autentisk handling kan endast bestridas genom förfarandet för invändning angående urkundsförfalskning.

Den här webbsidan hör till portalen [Ditt Europa](#).

Du får gärna [lämna synpunkter](#) på innehållet

Senaste uppdatering: 14/12/2020

De nationella versionerna av sidan sköts av respektive kontaktpunkt. Översättningarna har gjorts av EU-kommissionen. Det är möjligt att översättningarna ännu inte tar hänsyn till eventuella ändringar som de nationella myndigheterna har gjort. Varken det europeiska rättsliga nätverket eller kommissionen påtar sig något som helst ansvar för information eller uppgifter som ingår eller åberopas i detta dokument. För de upphovsrättsliga regler som gäller för den medlemsstat som ansvarar för denna sida hänvisas till det rättsliga meddelandet.